

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 ună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătiindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscris e nu se înapoiază.

Nimeri singlarici à 5 cr. — Vând la »Tipografia«, soc. pe acțiun.

Nimeri singlarici à 20 bani se vând la librăria G. Carjeu, Pl. Esti.

Doliul Franciei.

Soartea și viitorul popoarelor e în mâna lui Dumnezeu. Ceea-ce trebuie să se întâmple cu ele s'a întâmplat și se va întâmpla; păharele amare, fie cât de multe, trebuie să le golească fiecare națiune.

Republica franceză a trebuit să golească un nou păhar plin de amărăciune. Presidentul ei, **Felix Faure**, a decedat, în mod subit, și a decedat în momentele cele mai critice pentru Franța.

Națiunea soră trece tocmai acum prin o grea criză morală, și între astfel de împrejurări oamenii cu bun simț și cu bun tact îi sînt foarte necesari.

Decedatul era unul din acesti pușini.

Nu a fost om, care se lase în urma sa lumină pe seama veacurilor următoare, pentru-că oamenii, cari fac veacuri, numai din veacuri multe se pot naște, și numai câte unul; dar' a fost om, care și-a împlinit locul cu conștiință și cu rivnă.

N'a fost nobil din naștere, căci a fost un simplu burghez, dar' a fost nobil în cugetare.

N'a fost omul științei, dar' a fost omul **muncii**.

A fost om simplu, dar' om **onest**.

Și munca și onestitatea l-au ridicat treptat în sus, până la locul pe care în alte țeri îl țin în posesie drepturile isvorite din naștere.

Și **Felix Faure** s'a arătat vrednic de încrederea națiunii sale, care l'a așezat în acest scaun înalt, căci și-a ocupat locul cu demnitate. A stat pe picioare proprii, cât a stat în acest scaun.

Astăzi scaunul e gol și un sicriu e plin.

În sicriu e șeful statului francez, ear' în jurul sicriului e o na-

țiune întreagă, care varsă lacrimi. Și lacrimile ei ne înduioșează, pentru-că națiunea îmbrăcată în doliu e națiunea franceză, e sora noastră, cea mai mare dintre fiecele ginte latine.

Ne facem părtași durerii ei, și versăm și noi lacrimi cu ea.

Depunem și noi o lacrimă ferbinte pe sicriul decedatului president al Republicii franceze, în care zac nu numai osămintele capului statului francez, ci alături cu ele zace **munca și onestitatea**.

Trimitem națiunii surori condolențele noastre cele mai sincere, și-i dorim tărie ca să poată suporta și această nouă lovitură, venită pe neașteptat și în momente atât de critice.

Ear' pronia cerească, care ține în mână destinele popoarelor, trimite și darul seu asupra îndureratului și mult cercatului popor francez; trimite-i lumină adevărată, care se-l conducă la bine și se-l scoată la limanul doritelor sale.

Căci, cum durerile Franciei sînt și durerile noastre, — tot așa bucuriile ei sînt și bucuriile noastre.

„TRIBUNA“

Sibiu, 18 Februarie n.

Bánffy demisionat! O telegramă scurtă, primită astăzi dimineața, ne vestește că baronul Bánffy a demisionat. Amănuntele lipsesc; dăm însă cu socoteală, că Bánffy a fost răsturnat de propriul seu partid, care, probabil, nu l'a spriginit destul de energic în conferența avută ieri seara. Despre succesorul lui Bánffy asemenea nu avem nici o știre, — dar' e aproape sigur, că are să fie Széll. Căderea lui Bánffy e cu atât mai semnificativă, cu cât abia ieri la amezii, s'a telegrafat în mod oficial în toate părțile țerei, că guvernul nu și-a dat demisia, și că știrile această malițioasă e o invenție a opoziției.

pentru viitorime, fiind date entuziasmul, căldura, sinceritatea ce aminau pe luptători.

Românul bașarabean veni și, după-ce se sătură de aerul de libertate și de frație pe care-l respira în România liberă, se puse pe muncă, — pe una dintr'acele munci fără de seamă, care reamintesc cu enormitatea și produsele lor munca nemuritorilor învățați ai renașterii din secolul XVI.

Căută, găsi, cercetă, studii, vorbi, scrie, — și earăși căută, găsi, cercetă, studii, vorbi, scrie, și cu scrisul și vorbele lui încep cu încetul, cu încetul se aducă pe calea cea firească, cea dreaptă, cea posibilă, și știința și arta și literatura în România.

Nu voi să taie din rădăcina planta ce hrănise până atunci iubitele iluziuni ale Românilor; nu avu inimă neagră, ca cu vorbele bașarabean să sece entuziasmul care îi făcuse să deservisească mari fapte naționale; ci, mulțumindu-se a munci și a câștiga din muncă mari și strălucite rezultate, îi învăță să muncească și ei cu dînsul. Le arată că patriotisul și politica, entuziasmul și chestiunile arzătoare ale zilei, n'au nimic de a face cu știința, cu arta, cu literatura.

Munca îi fu mare, dar' exemplele ce da erau atât de elocinte și de convingătoare, încât reacțiunea cea mai binecuvîntată încep, mulțumită lui.

Munca, ziserăm, îi fu mare; putem fără pic de exagerațiune, să adăogăm: îi fu uriaș.

N'aveam istorie națională. Deoparte, prin dorul lor de a face trecutul să-și potrivească întem-

Trebuie deci să s'au întemplat lucruri mari, cari au silit pe Bánffy să plece.

Dela curtea română. Noul ministru al Austro-Ungariei la București, dl marchiz **Pallavicini**, a fost primit Mercuri în audiență de către M. S. Regele Carol, căruia a prezentat scrisorile sale de acreditare. Dl marchiz **Pallavicini** a fost primit la palat cu ceremonialul obișnuit la asemenea ocațiuni.

Posta maghiară. Gazetele de ieri din capitală, cari trebuiau să ne sosească încă ieri seară, nu le-am primit nici astăzi.

Halal de așa serviciu, făcut de posta maghiară.

Din parlament. Ieri s'a continuat cu obstrucția tehnică în dieta maghiară. Prin incintă agitația era mare și nu se vorbea decât despre conferența partidului guvernamental, ce era convocată pe ieri seară. Astăzi probabil presidentul va anunța demisia guvernului și camera se va proroga până la constituirea noului cabinet.

Crisă și în Austria. Vorba veche: un rău naște pe altul. Tot așa se poate ca o criză să nască pe alta. »Narodni Listy« procește, că după rezolvarea crizei maghiare are să urmeze o criză austriacă.

Bánffy s'a dus, se vedem acum pe Thun.

Dieta Boemiei. Din Praga se scrie, că dieta provinciată a Boemiei va fi convocată pe 10 Martie. Guvernul central voeste să încerce în dieta provincială împăcarea Nemților cu Cehii; ear' dacă nu va succeda, va pune la cale tratative de pace cari se vor ține în Viena.

Pentru desarmare. Din Londra se telegrafează, că o comisie compusă din 84 de membri ai camerei comunelor, aparținând comitetului internațional parlamentar arbitral, a adoptat o rezoluțiune salutând inițiativa Țărului în chestiunea de desarmare și exprimând speranța, că guvernul englez va supune conferenței de desarmare un plan relativ la instituirea unui tribunal arbitral permanent.

plările după cerințele prezentului; de alta prin neputința de a face altmintearea — scriitorii, cum s'ar zice, istoricii dinaintea lui Hașdeu, sfeteriseau epoce întregi, pricepeau rău alte, preschimbau cu știință pe cele cari nu le plăceau.

Istoria națională semăna, înainte de Hașdeu, cu un glorios steag atârnat de rupt, atât de ciuruit de gloanțele neștiinței, încât nu mai puteai ști de este steag ori altă aia.

Hașdeu a muncit 40 de ani în archive, în biblioteci, în muzee și prin ruine pentru a regăsi firul continuu al istoriei naționale.

De câte-ori nu i-s'a rupt în mâni, și de câte-ori earăși nu l'a legat! Ce lupte! Ce îndoieli! Și în urmă, ce fericire pentru învățat că a putut se-l regăsească!

Astăzi, mulțumită lucrărilor lui și puterii cu care a știut să indice orientări noi, noue câmpuri de cercetări; mulțumită metodei lui, studiarea istoriei naționale, a intrat pe o nouă cale de firească și științifică propășire.

Pe urmă, ducându-le deodată cu studiile istorice, studiile filologice, în cari erudițiunea cea mai vastă nu e întrecută decât numai de cea mai genială intuițiune. Care este astăzi învățatul român sau învățatul străin, care se mai aibă pretențiunea de a ști ceva despre limba română, fără să fi citit întâiu lucrările lui Hașdeu?

Etymologicum Magnum Romaniae rămâne în istoria științei române ca fațada cea mai grandioasă a unui templu, pe care D-zeu știe cine îl va deservîși în secolele viitoare.

„Dă cu Bánffy“
— Wlassics!

(*) Ori-ce s'ar zice, nu-i în ministerul lui Bánffy om mai devotat acestuia decât ministrul cultelor și instrucției publice, onorabilul domn **Wlassics**, renegatul care s'a lăpădat de neamul seu — ca se poată fi Ungur. Timpul din urmă ne-a arătat până la ce înălțime amețitoare s'a ridicat devotamentul lui **Wlassics** față cu colegul seu Bánffy.

Wlassics »dă cu Bánffy«, — eată acea înălțime. Cu alte cuvinte, **Wlassics** întrece pe Bánffy în brutalitate, o calitate care a dat naștere la noi faimoasei expresii tipice: »dă cu Bánffy«.

Intr'adevăr, atitudinea șgomotăsu-lui **Wlassics** față cu tinerimea noastră universitară, dovedește o brutalitate, o sâlbăcie de care poate fi gelos până și Bánffy.

Acest domn ministru și-a pus de gând să zdrobească, nu alteceva, tinerimea unui neam întreg și vîguros în conștiința naționalității sale.

Scopul e, de sigur, absurd. Atât de absurd, cât de imorale sînt cauzele cari au plămuit ael scop, decât fantasmagoria șovinismului unguresc.

Ce și-o fi zis acest neastimpărat domn **Wlassics**? — Am făcut multe încercări, ca să devin cunoscut, dar' n'am reușit; voi face ultima încercare, să-nțeleg — pe pielea nemaghiarilor, pentru-că pielea ungurească e scumpă, fiind importată de departe, colo din... Asia!

Și **Wlassics** nu s'a mai socotit mult, ci s'a pus pe muncă. Voind să-și asigure toate garanțiile unui strălucit succes »patriotic«, ușurelul ministru și-a ales ca victimă o parte a urgisitului neam românesc, tinerimea noastră universitară. Ear' ca mijloc și-a luat cunoscuta virtute politică maghiară: *terorizarea cea mai sâlbatică*.

În curînd, **Wlassics** și-a putut vedea opera începută. Studentul **Bolcaș** a fost făcut celebru cu o condamnare care rivalizează cu cele mai bașbozucești acte ce s'au comis vre-odată.

Toată șovinista maghiară e tresărit de bucurie, aplaudînd fapta brutală, dar' românimea și cu ea toți cei drepti au protestat cu indignare vîzînd teroarea nemerită a ministrului.

Și lucrurile s'au întemplat tocmai contrar de cum credea **Wlassics**: tinerimea noastră dela Orade în loc de a se

lăsa terorizată, a dat o nouă dovadă de spre vigoarea sa.

Cei șeptesprezece tineri academiciști subscrieră acea lăconică dar' energică declarație, prin care aderează la colegilor **Bolcaș**. A fost destul atât, pentru-ca inumanul domn **Wlassics** să comită o nouă barbarie, să dea earăși cu... Bánffy.

Abia trecută două zile dela publicarea acelei declarații în »Tribuna«, și rectorul academiei din Orade, conform înțelegerei luate cu **Wlassics**, a exclus pe toți cei șeptesprezece studenți români dela academia din Orade.

Alungați cu atîta furie de lup flămînd, tinerii nostri dela Orade nu cedară nici acum teroarei maghiare. Nu s'a găsit unul între ei, care se-și fi retras subscrierea dată în favoarea principiiilor pentru cari a căzut victimă **Bolcaș**. Nici unul n'a desnădădui și n'a regretat atitudinea sa. Ci solidari, ca și până acum, plecară tinerii la Cluj, un alt cuib infect al șovinismului unguresc, și se înscrieră la facultatea de acolo, decisi a urma înainte cu atitudinea lor bravă românească.

Ear' **Wlassics**? Rămase earăși cu buzele umflăte și cu imoralele nădejdi spulberate de moralitatea puternică a tinerimei noastre...

Ești desperat, dle **Wlassics**? Îți frîngi mâinile de neceaz, îți strîngi pumnii de furie, îți scrișnesc dinții de turbare? Și nu mai ai stare nici alinare?! Ei, dar' nu-i frumos, dle **Wlassics**!

Nu-i frumos! Și nu și-a rășine, că te-ai oprit, atât de umilit, în glorioasa ta cale șovinistă? Nu te doare și nu-ți pare că prea curînd ai abzis de visul îndrăzneț (și unguresc!) de a nimici cu o trăsură de condeiu, întreaga tinerime universitară română din țeară? Nu te temi, că acea maghiară, care aplaudă brutalitățile tale »pedagogice«, te va lua la goană, te va huidui, vîzîndu-te încremenit de rezistența studenților români?...

Dle **Wlassics**, nu despera! Dă înainte, onorabile ministru! Dă cu Bánffy, — **Wlassics**! Doar' și așa mai ai puține zile de trăit ca ministru și, dacă nu omori tinerimea română, rămăi fără nici o glorie, rămăi necunoscutul care ai fost și care ești!

Curaj, dle **Wlassics**! Curaj și barbarie, — asta-i șovinista datorie, a celui-ce Ungur vrea să fie!

Ori poate nu mai ai idei de teroare? Ți-ai perdut poate rostul și cumpătul... unguresc?

Nu-i nimic. Eată, îți dăm noi, dacă-ți place, idei de teroare câte vrei. Totul e, să nu te lași, să dai cu Bánffy!

Nu e tîrm în știință, în artă, în literatură, pe care Hașdeu se nu fi călcat triumfînd. Pe acolo pe unde a umblat el, următorii își zic e'un fel de neînduplecată temerie: pe aci a umblat și a studiat Hașdeu! Și aceste vorbe îi pîn drepti, mergînd înainte cu ochii în patru.

A avut, are și va avè multă vreme încă o adăncă influență asupra celor-ce vor lucra în ogoarele științei istorice și filologice.

Peste 100 sau 200 de ani, istoricii și filologii români vor ține seamă de Hașdeu; altmintearea, vor fi nenorociți, vor rățaci afund.

Cînd dela 1859 și până azi, se perurge c'un ochiu cunoscător cariera marelui învățat și se măsoră munca ce a dat în decurs de 40 de ani, în timpul cărora Hașdeu a însumat și a resumat întreaga știință română pe tîrful istoriei și filologiei, — o mare admirațiune și o mare iubire te cuprind pentru această personalitate superioară, pentru această putere de mîna antăia care, acum 40 de ani, punîndu-se înaintea carului științei române, l'a oprit în loc de pe calea greșită ce apucase, și cu o virtute de uriaș al gîndirei, l'a întors pe acolo pe unde trebuia să meargă și pe unde merge astăzi, mulțumită lui Hașdeu.

Eată de ce pricepem marile onoruri pe cari inteligența și știința română le fac astăzi și le vor mai face încă întemeietorului istoriei și filologiei române, marelui Hașdeu.

Ionescu-Gion.

Nu s'au înspăimântat tinerii universitari români nici după pedepsirea celor șapteșprezece? Bine, d-ta ca ministru de culte și instrucție (dar' nu cult și instruit) vei merge mai departe cu teroarea!

Îți dăm un plan, care dacă nu te va face caraghios, cu siguranță te va face... glorios!

Eată acel plan: sub pretextul atât de usitat al »patriotismului maghiar« primejdii de către »studenții valahi, trădători de patrie«, vei face, drept pedeapsă, o mobilizare generală a tinerimei universitare române. Îți vei aduna pe toți la Pesta și le vei rosti logosuri patrioticești. Ei nu te vor asculta, fii sigur... Și atunci? Ca să provoci o desconcentrare în sînul tinerimei universitare române, vei da ordin ca studenții români din Oradea să fie excoțaiți cu gendarmii la universitatea din Pesta, cei din Pesta la Oradea, ear' cei din Cluj la... Pojon!

Nu va ajuta nici acest act de înaltă »pedagogie« ungurească? Atunci, pur și simplu... vei alunga peste frontiere pe toți universitarii români!

Fapta asta va fi cea mai glorioasă în analele istoriei maghiare. Te va slăvi maghiarimea, te va proslăvi și te va binecuvînta. »Națiunea singură alcătuitoare de stat« va fi salvată de moarte, pentru-că poporul român fără de tinerime universitară, — va muri la moment.

Nu-i așa, că planul e admirabil, dle Wlassics? Admirabil și — rentabil pentru maghiarism!

Așadar' nu sta pe loc, onorabile Wlassics! Dă cu Bánffy, dle Wlassics!

Căci Bánffy nu-i decât un ciomag, ear' Excelența Ta nu ești decât un ciomagaș »pedagogic«...

Prigonirile mele.

Reamintiri de

Lucian Bolcaș.

(Urmare).

— Voiu ceti un comunicat al ziarului *Budapesti Hirlap*.

Sipos a început să cetească pasajul mult amintit.

— Ai rostit d-ta această vorbire la serata de cunoștință, ce ai ținut-o în acest an?

— E adevărat, că eu am rostit o vorbire la serata de cunoștință, dar' ceea-ce a apărut în »*Budapesti Hirlap*« e o traducere falsă.

— Nu ai pute să ne spui textul adevărat?

— Ar fi prea lung. Dar' am aci »*Tribuna*«, în care a apărut vorbirea așa, cum eu o recunosc de a mea.

— I-am predat lui Sipos numărul 258 al *Tribunei*.

— Notez, că acest număr al *Tribunei*, care conține textul recunoscut de d-ta, va fi alăturat la acte și că ne vom îngrijii de o traducere a vorbirii d-tale.

— Dar' mă rog, să mi-se deo ocazia ca să-mi fac observările la acea traducere.

— Traducerea o va face un tâlmaciul dela tribunal.

— Chiar și atunci eu nu pot să fiu tras la răspundere decât pentru un text recunoscut de mine.

Ne-am înțeles, că după-ce tâlmaciul va fi făcut traducerea, să fiu chemat a-mi face observările.

— D-ta ai fost președintele clubului tinerimei române?

— Nu.

— Mai înainte ai recunoscut.

— Am fost președintele tinerimei române, dar' nu al unui club.

— Dar' de fapt aveți un club secret, fără de statute întărite.

— Să spun, ce aveam. Doi dintre noi aveau o locuință largă, foarte acomodată, pentru-ca să ne poată primi pe mai mulți deodată. Asta ni-a dat ideea, ca în loc de a petrece în cafenea, să convenim mai bine aici. Și ca să avem un motiv mai mult, pentru de a conveni, am hotărât, să cercăm a ne câștiga câteva ziare.

La rugare ni-s'au trimis gratuit câteva ziare. Noi ziceam, pentru-că ne întăleam să cetim ziare și să povestim, că e aici »clubul nostru«. Ca revanș pentru incomeditatea, ce li-o făceam colegilor noștri și pentru-că prin vizitele noastre dese le mai făceam și spese, câțiva dintre noi ne-am obicinuit, să le adăgem o parte din costul cartirului.

— Dar' în *Budapesti Hirlap* e vorbă de un club organizat.

— Frasa »am organizat clubul nostru« e a se lua în înțelesul: am dat ființă »clubului nostru«.

— Există și acum acest club?

— În acest an încă nu s'a putut realisa.

— Dar' cum zici, că erai președinte al tinerimei și nu al clubului?

— Clubul era o treabă privată. Câți aveau poftă, îl cercetau; câți aveau voe contribuiau pentru spese, — dar' nu era nici o silă. Ear' pentru întimpinarea afacerilor noastre comune alegem la începutul fiecărui an un president, care să-și recunoască de datorință a ne convoca totdeauna, când vre-o afacere comună o reclamă și aceasta pentru-că aflându-ne în fața vre-unui cas urgent și important să nu fim nevoiți a discuta: cine e competent să convoace o adunare, ear' apoi să începem tot de atâtea-ori cu alegerea unui president ad hoc.

Întrebat fiind despre caracterul convenirilor colegiale lunare, ce le ținem, am răspuns, că cină, bem, toastăm, improvizăm vorbiri, cântăm și ascultăm musică, dacă ne vine. Întrebat fiind cu grije, dacă petrec și bețărani între noi la club și la convenirile lunare, am spus, că la club sîntem numai noi. La convenirile colegiale s'a întemplat, că a fost de câteva-ori dl Dr. Aurel Lazar, avocat, ear' altă-dată dl Dr. E. Dăianu, redactorul »*Tribunei*« și dl Dr. Comșa, medic în Sâmbăta, fiind în Oradea-mare și eram câțiva tineri cu d-lor la hotelul Rimaniczy și ca să le facem o surprindere am convocat în pripă o convenire în același hotel și i-am invitat și pe d-lor.

Nu-mi mai vine în minte din ce s'a pornit un conflict. Sipos se provoca insistent la »*Budapesti Hirlap*«. Eu am cerut, să nu primească drept argument nediscutabil contra mea chiar ceea-ce eu excepționez și am continuat zicend: »și vă rog — de se poate — ca să urmați pertractările în independență de ori-ce influență din afară«.

»Te asigur — mi-a răspuns Sipos, simțindu-se atins — că voi conduce pertractările cu iubire de adevăr și imparțial«.

Nervositatea provocată de acest conflict a trecut earăși iute, mai ales pentru-că convorbirea noastră apucase pe un teren curat principal, îmbrăcend un aer academic. Susțineam cele mai contrare moduri de a vedea, dar' fără de cel mai puțin sentimentalism.

Afară se auziau strigătele tumultului. (Va urma).

Moartea lui Felix Faure.

Cu presidenții din urmă Franța nu a avut noroc. *Carnot* a fost asasinat, *Perier*, urmașul acestuia, a abdicat în curend după alegere, ear' acum *Faure* a murit repentin, lovit de apoplexie.

Catastrofa.

Joi, la 7 ore seara presidentul *Faure* s'a dus în odaia sa de lucru pentru rezolvarea unor agende. Deodată i-s'a făcut rău și pe lângă tot ajutorul medicilor, cari au sosit momentan, presidentul și-a pierdut conștiința de sine. Medicii au constatat apoplexia. Agonia a ținut până la 10 ore, când presidentul a expiat, fiind de față familia lui și prim-ministrul Dupuy.

Ultimele momente.

În decursul agoniei *Faure* a venit la conștiință pe câteva momente, în cari s'au petrecut scene foarte înduioșătoare.

— Simt, că am să mor — a grăit el și apoi și-a luat adio dela familie. Cătră nevastă-sa a zis sărutându-o:

— Adio, scumpă femeie. Îți mulțumesc pentru bunătaea, iubirea și credința ta față de mine.

Asemenea și-a luat adio dela fetele sale, dela șeful cabinetului presidential *Le Gall* și dela camerier.

Moartea a urmat tocmai la 10 ore.

Alegerea de president.

Îndată-ce s'a constatat moartea, Dupuy a înștiințat corpurile legiuitoare și pe presidenții camerei și senatului.

Știrea despre moartea lui *Faure* s'a răspândit în Paris încă în decursul nopții. În jurul palatului s'a adunat o mulțime imensă.

După-cum se depeșează, congresul electoral pentru alegerea unui nou president se întrunește azi la Versailles.

De candidați se amintesc: Dupuy, Loubet, Melines și Dechanel.

Din Bănat.

Un candidat de protopop.

— 10 Febr. n.

»Mai înainte au fost vasele de lemn și preoții de aur, acum sînt vasele de aur și preoții de lemn«, a zis un părinte bisericesc, și dacă aceste cuvinte s'au potrivit pentru timpul de atunci, cu atât mai mult se pot ele aplica la timpul de față. A fost timp, când preoții au fost oameni simpli, fără multă carte, dar' acei oameni simpli au fost conștii de chemarea lor sfântă atât în cele bisericești, cât și ca conducători, părinți ai poporului nostru și cu drept cuvânt putem zice, că națiunea română s'a susținut prin atâtea sute de ani între împrejurări de cele mai triste numai și numai prin biserică și prin preoți.

Nu o putem aceasta afirma despre timpul de față. Astăzi preoții noștri se pot fâli cu o cultură oare-care, dar' unii dintre ei nu sînt conștii de chemarea lor sfântă, nu sînt apărătorii intereselor noastre naționale, bisericești și școlare, ci sînt niște oameni cari se fac coadă la poporul străinului și conlucră la nimicirea poporului românesc. În categoria aceasta cade și candidatul de protopop, actualul preot din comuna Șipet în Bănat, *Nicolae Stoia*, sau cum subserie d-sa *Stoia Miklós*.

Dl *Stoia* este unul dintre preoții români gr-or. cari și-au câștigat calificare mai înaltă, avend 8 clase gimnasiale și maturitatea și pe basa acestei calificări de mult lucră dl *Stoia* ca să devină protopresbiter în cercul *Buziașului*.

Eată acum ce face acest candidat de protopop:

Inspectorii regești au datina a cere dela învățătorii noștri în fiecare an date statistice, pe cari le trimite comitetul parochial, chemat în înțelesul statutului organic să dispună în afacerile școlare din comună. În conspectul trimis din comuna Șipet în 2 Ianuarie 1899 cătră inspectorul regesc aflăm la rubrica »*Jegyzet*« următoarea observare: »Hivatkozással az 1898. évi október hó 6-án kelt 4437—1898 főszoigabiroi szám alatti megkeresésére megjegyeztetik, hogy a karánbesi Szentszék még eddig nem tett eleget a nagyméltoságu magy. kir. vallás- és közoktatásügyi ministerium rendeletének az iránt, hogy Dobrn Teofán tanítót, ki egyáltalában nem tud magyarul és nem is akar tanulni magyarul, mi végett a fennálló iskolai törvények értelmében a tanulókat nem is képes tanítani a magyar nyelvre, — a magyar nyelv elsajátítására szorítsa avagy igazabban öt egy oly tanítóval helyettesítse, ki a fennálló iskolai törvényeknek megfelelően az által, hogy a magyar nyelvet alaposan adja elő az iskolában; a mi általános ohajátása az iskola széknek és a község görög-keleti román lakóságának is. Ezen hiány pótlása érdekében ezáltal is kérétek a politikai hatóság, miszerint sürgösen forduljon újból és többször egyházi felletes hatóságunkhoz. *Stoia Miklós, iskolaszéki elnök*«.

Pe românește astfel:

Ca provocare la reocarea din 6 Octombrie 1898 nr. 4437—1898 szolg. szám. se observă, că consistorul din Caransebeș nu a satisfăcut până acum ordinului ministr. r. ung-de culte și instrucțiune publică, de înțelesul, că pe învățătorul Teofan Dobren, care nu știe ungurește de loc, și nici nu vrea să învețe ungurește, din care cauză apoi nici nu poate să instrueze copiii în limba maghiară conform dispozițiilor școlare existente, — se-l constringă să-și însușească limba maghiară, mai potrivit însă se-l înlocuiască cu un astfel de învățător, care ar satisfăce legilor existente școlare, prin aceea, că ar preda temeinic limba maghiară în școală, ceea-ce e dorința generală a consiliului școlar și a populației gr-ort. române. În interesul suplinirii acestei muncăți se roagă și de astă-dată autoritatea politică, să se adreseze grabnic și de nou, mai de multe-ori, autorității noastre bisericești.

Conspectul este subscris de *Stoia Miklós*, *Wirovatz Vladimir*, *községi biró helyettes*, *Billich Adolf*, *jegyző*, *Zárva Zsófia*, tanítónő și de învățătorul Teofan Dobren.

Observarea îndreptată în contra învățătorului Teofan Dobren, care este om cinstit și învățător bun, a fost scrisă de dl președinte al școlii școlar *Stoia Miklós*, după-ce conspectul a fost deja subscris de toți, așa că cealaltă n'au avut cunoștință de observarea făcută de *Stoia Miklós*.

Domnul *Stoia* a făcut următoarele greșeli:

1. A denunțat consistorul din Caransebeș, că nu-și împlinește datorința.
2. Calumniază poporul român, care îl hrănește, când zice, că este datorința

generală a școlii școlar și a poporului gr-or., ca limba maghiară să se propună temeinic.

3. Nu ține cont de dispozițiile statutului organic, când se subserie »*iskolaszéki elnök*«, căci noi știm, că la noi comitetul parochial are să îngrijească de afacerile școlalei, și apoi cum vine notarul și primarul să se subserie pe acte, cari ar avé să ese din comitetul parochial?

Ar fi timpul suprem ca Veneratul consistor să reguleze lucrurile acestea, să facă cum fac inspectorii regești, cari au interzis învățătorilor a da date statistice fără știrea și permisiunea lor.

În genere purtarea dlui preot ort. român și candidat de protopopie este necorespunzătoare și așteptăm ca Ven. consistor să-și deo acestui preot lecția cuvenită. Să nu se tolereze în biserică noastră astfel de preoți, cari prin purtarea lor numai periclitează interesele școlalei confesionale. Noi știm că Ven. consistor este câte-odată foarte aspru față de preoți, și oare față de *Stoia* să nu aibă la dispoziție mijloacele necesare?

Să mai spunem un cas despre dl *Stoia*. D-sa a fost aplicat ca învățător în comuna Șipet vre-o 4 ani, și în timpul acesta a făcut cu elevii d-sale așa progres în limba maghiară, că a putut aranja cu elevii sei dela școala confesională română concerte ungurești. Îmbătat de succesul acestor concerte apoi s'a pus tot sfinția sa și a făcut rapoarte la foile ungurești, lăudând zelul dlui preot *Stoia Miklós*, că desvoaltă activitate atât de rodnică când este vorba de limba maghiară.

Dar' nu s'a mulțumit dl părinte numai cu atăta, ci a făcut o rugare la ministrul de culte și instrucțiune publică, ca să i-se permită a funcționa la școala confesională ca învățător, aculdund la petiție și numerii din foaia, care îl lăuda pentru propagarea limbei maghiare. Numerii din foaia maghiară i'a aculdat pentru a arăta, că este capabil de-a funcționa ca învățător.

Petiția dlui *Stoia* a transpus-o în consistorul regesc consistorului din Caransebeș, care până acum n'a făcut nimic în cauză.

Din Cluj.

— Scrioare particulară. —

— 16 Februarie.

Iubiții noștri colegi, studenții, cari au fost exchiși dela academia juridică din Oradea-mare, s'au hotărât ca să vină să se înscrie la universitatea de aici.

Vestea aceasta a făcut mare bucurie între tinerime; toți așteptau cu mult drag sosirea acelora, cari pedepșiți au fost pentru-că neamul și-i-au iubit.

În 11 l. c. au și sosit cei mai mulți din ei aici, câțiva au sosit mai dinainte.

Deși mulți dintre tinerii de aici lipsesc din Cluj, duși fiind pe acasă pe vacanțele semestrale, câți am fost în Cluj ne-am adunat, i-am primit cu dor și drag, călăuzindu-i și povățuindu-i prin orașul străin.

Venirea lor a produs mare însuflețire între Români, și cum umblam în grupe mari pe străzi, Ungurașii se uitau cordis la noi, și nu se puteau răbda să nu ne spună în treacăt: »*A nagyváradí oláhok*«.

Tinerimea din Cluj însă, prin »*Valahii*« dela Oradea a câștigat niște membri rezoluți și bravi, gata a sta totdeauna în frunte la toate acțiunile românești ce le-am întreprinde, și de aceea cu dragoste frățească îi îmbrățoșam în mijlocul nostru.

La universitate s'au înscris și au fost primiți cam greu, dându-le decanul sfaturi părintești »să se lase de politică«.

E întrebare numai cine îi va asculta sfaturile!!

Însuflețirea ce a produs-o între noi venirea studenților oradani e mare.

Lovitura barbară de care au fost loviți ne-a pătuns, lovindu-i pe ei, pe noi ne-au lovit, însuflețirea lor e însuflețirea noastră.

Acum avendu-i în mijlocul nostru în unire cu ei sperăm, că în viitor vom pute săvirși multe bune și frumoase.

Durere numai, că unii din ei fiind miseri și părăsind Oradea, unde își aveau existența asigurată, vor avé să se lupte aici cu multe greutăți.

Sperăm însă, că Români cu dare de mână nu-și vor uita de ei.

În anul acesta, universitarii români din Cluj erau să aranjeze un concert. S'au și început pregătirile, ca concertul să se succedă în mod vnedic.

Obvenind însă unele împrejurări neprevăzute deoparte, de altă parte evenimentele grave ce s'au descărcat în timpul din urmă asupra tinerimei, ne-au făcut de ne-am concentrat atențiunea și forțele în alte direcțiuni și asupra altor chestiuni de o importanță mai cardinală, abținend astfel dela ideea de a aranja în astfel de împrejurări concertul.

Așa concertul plănuit a se aranja în anul acesta, rămâne pentru anul viitor.

În schimb însă, dacă nu am putut aranja concertul, vom aranja o serată literară-musicală împreună cu dans, un lucru care nu recere atâtea pregătiri, ca aranjarea unui concert.

Serata se va ține în 23 l. c. — și sperăm, că pe atunci vom avé fericirea de a saluta în mijlocul nostru Români de prin toate părțile.

Căci doar' la petrecerile ce le aranjează tinerimea din Cluj, se poate petrece așa de bine.

Avis la toți și la toate!

— E. —

Cronica zilei.

Sibiu, 18 Februarie n.

Denumire. Dl *Iuliu Pipoș*, cand. de avocat din Sibiu a fost denumit ca practicant la tabla reg. din Cluj.

Alegerea de deputat în Cluj, în locul răposatului *Groisz* s'a făcut ieri în 17 l. c. Candidați au fost *Feilitzsch*, guvernamental și »*voyageur*« *Pázmándy*, *kossuthist*. Ales a fost *Feilitzsch* cu mare majoritate de voturi.

Krivány, marele pungaș dela Arad, căruia i-au luat întâietatea punșăii dela *Kiss-Czell*, zace greu bolnav în închisoarea tribunalului. Medicii, cari au constatat că suferă de rac în stomach nu cred se ajungă nici ziua pertractării finale. La interogatorul ultim se zice, că *Krivány* a făcut declarații sesașionale.

Lege pentru canalisări. În ministerul de agricultură se lucrează la un proiect pentru regularea canalisărilor din țeară. În curend se va conchema și o anchetă de specialiști, ca să discute dispozițiile ce vor fi de luat în proiect.

Ministrul a și dat ordin să se facă lucrările pregătitoare pentru canale: Arad—Cianad, canalul din Hortobágy, dintre *Crișul-negru* și *repede*, din *Bichig* și cel din com. *Pestei*.

Miscarea țărănească în România. Guvernul român a declarat în cameră, prin rostul ministrului de interne dl *Ferechide*, că mișcarea țărănească a fost pusă la cale din partea socialiștilor. Doi agenți, membri ai comitetului executiv socialist din București, au umblat prin sate, au înființat cluburi și au încasat sume însemnate dela țărani. Tot socialiștii au împărțit broșuri, în cari țărânimea se aștia la răsccoală.

Guvernul român va lua măsurile cele mai energice în contra vinovaților.

Deputat acusat pentru pungășie. Avocatul *Szántó* din *Szentes* a acusat pe prietenul seu, vestitul deputat *Sima Ferencz* pentru pungășie. În acuză *Szántó* spune, că avend un cambiu de 1000 fl. la scadență l-a subscris din nou ca să-l mai prolongească. *Sima*, care încă a subscris cambiu, în loc să-l folosească pentru prolongire l-a complotat la altă bancă.

Pentru cultivarea poporului. Din foaia menită în special pentru cultivarea țărânului român, *Foaia Poporului*, a eșit azi nr. 6 cu bogat material, cuprinzend acest nr. dimpreună cu partea economică și cu *Școala română* 24 de articoli și articolași, scrisori etc.

În partea politică sînt știri de peste săptemână, ear' prim-articolul cu titlu »*Muncă și cinste*«, culminează în următorul sfat, dat poporului:

»Îmbogățește-te și caută a-ți face stare, dar' numai pe cale cinstită și prin muncă rvinitoare«.

Scrisori sînt din: *Macoviște*, *Roșia*, *Zagra* (despre Reuniunea de cetire și cântări) și *Cața*.

O adevărată podoabă a numărului acestuia e ilustrația, care representă frumoasa: *Școala de fete a Asociațiunii* (Sibiu), aproape pe o întreagă pagină.

În partea economică sînt articoli despre: usura de bucate, cultivarea viței americane, de ale Reuniunii de agricultură din Sibiu; răspunsuri și știri economice.

Școala română, noua parte a »*Foii Poporului*«, menită a stîrni în țărani tot mai mult interesul față de școală și a fi folositare și învățătorilor noștri, cuprinde următorii articoli:

Epistole cătră un învățător tiner (II), de *Ioan Pop Rețeganul*.

Insemnătatea învățătorilor (fragment din un discurs de Elie Câmpănu, învățător în Agărbicium.)

Munca răsplătită (decorarea unui învățător).

Răvașul școlii (știri școlare). Foaia se încheie cu partea informativă, cronică etc.

Atragerea atenției inteligenței noastre de pretutindenea asupra acestei foi, menită a face educația poporului nostru în sens politic-național, economic, literar-cultural etc. și o rugăm să o recomande poporului.

Vechea asoc. funebrelă română din Elisabetinul-Timișoarei publică încheierea socoților pro 1898, din care apare că asociația are un fond de rezervă de florini 84.367.58. Întratele totale în anul 1898 au fost de fl. 25.290.34, iar eșitele (premi și de sp. de admin.) fl. 14.950.64. Asociațiunea are în total 3861 membri. Cercul de activitate al asoc. se extinde și afară de Timișoara prin comuna din jur până pe la Caransebeș și pe la T. Petrovoslou. În frunte asociațiunii stau proprietarii Conth. Mihailovici, president; Adam Toth, cassar și V. Belințianu, actuacontabil.

Hymen. Dl. Cornel Muste, teolog absolut din Coruieni și domnișoara Zamfira Bidian, din Sava, fidațați.

D-șoara Elena Poponea și domniul Iosif Chidu, măcelar, ambii din Sibiu, fidațați.

Ultimul »amin«. În comuna Mysliti din Moravia, preotul Blümel celebra serviciul divin ascultat cu evlavie de numeroșii săi credincioși. Isprăvind o rugăciune, tocmai când a zis cuvântul »amin« a fost lovit de apoplexie și rostopogolindu-se lângă altar a murit imediat. Credincioșii au rămas ca trăsniți de înfiorare.

Iarna în America. Pe când noi cochetăm cu primăvara, în America domnește iarna cea mai cumplită. Precum se telegrafează din New-York și în zilele aceste în America întreagă a bătut vântul grozav. Comuicația trenurilor în multe locuri e întreruptă. Neaua prin sate și orașe e până la 10 urme de înaltă. Meteorologii profesesc că viscoalele se vor repeta și în curând vor sosi și la noi în Europa.

Producțiunea tăbacului. Cultivatorii de tăbac (tutun) în partea cea mai mare au transportat deja roada anului trecut în tutungeriile statului. În general producțiunea a fost îndestulătoare. De pe un jugăr catastr. s'a adunat 7-10 măști metriche, care s'au răscumpărat cu câte 16-18 florini.

Veteranii Vaticanului. La sfârșitul lunei curente Papa va primi în audiență pe cel mai bătrân servitor din Vatican, pe Pacelli, care a împlinit 101 ani. Pacelli însă mai are soți de bătrânețe în Vatican, căci d. p. generalul Raphael de Courten, fost comandant al gardei papale în curând va fi de 90 ani. E numai cu 2 luni mai bătrân ca Papa, care la 2 Martie împlinește 90 ani. Ceia-lalți veterani apoi: cardinalii Canossa, Mertel, Celesia, Richard, Krementz, Gruscha, Galeotti, Schlauch și Steinhuber, la olată sunt de 735 ani.

Contra lățirii tuberculosei se iau toate măsurile de precauțiune, căci de un timp încoace poala aceasta se lățește înspăimântător. Pe lângă acțiunea privaților se alătură acum și guvernul (doar' pentru-că și el e officios acum!) și ministrul de interne a distribuit în țeara întreagă broșuri, care descriu boala și dau îndrumări necesare pentru împedecarea lățirii acesteia. Asemenea și ministrul instrucției a dat ordine ca în școlae să se iee toate măsurile de precauțiune.

Bal — fără domni. Reuniunea femeilor - pictori din München aranjează de câteva timp în fiecare an câte un bal mascat, la care însă domnilor nu le este permisă intrarea. Artiștele cele mai multe se îmbracă în costume bărbătești. Și în carnavalul acesta acest bal, se scrie, că a fost unul din cele mai succese în München și se zice că s'au încasat o mulțime de bani. Ce folos de bani, dacă inimile dornice de fericire n'au putut vibra în farmecul ochilor îndrăgostiți?

Femeile la luptă. Muncitorii din Ungaria în frunte cu cei din Budapesta de mult au început o luptă energetică pentru o mai tînă viață. Acum garda li-s'a înmulțit, căci după-cum se vestește și femeile muncitoare au format o reuniune cu scopul să lupte alături cu bărbații lor pentru realizarea idealului. Oare cine va mai rămâne în viitor la »bucătărie« — dacă și femeile s'au răsbobiesc pentru ideale?

Tunelul St.-Gothard în pericol. Nu de mult am dat știrea, că înflori-toarea comuna Airolo a fost pusă în judecată prin prăbușirea unui deal. De câteva zile dealul ear' a început a se surpa și acum amenință să nimicească și partea rămasă a comunei. Pericolul însă amenință și tunelul renumit dela St.-Gothard, a cărui intrare o va înfunda proxima prăbușire. Conducătorii căei ferate ce trece prin tunel întreprind

acum grabnice lucrări de apărare și ridică întărituri însemnate, ca astfel circulația să nu poată fi întreruptă.

Canal dela Hamburg la Fiume. În-drăznețul major de pioneri C. Scherch, a fost în zilele trecute la Pojon însoțit de un funcționar din ministerul de comerțiu ca să pertracteze cu magistratul — referitor la construirea unui canal între Dunăre și Adria, al cărui planuri majorul le are isprăvite.

Acest canal s'ar împreuna cu canalul dintre Dunăre și Odera și astfel ar lega Marea-de-Nord cu Marea-Adriatică. Canalul ar împreuna Dunărea la Pojon și s'ar continua prin lacul Balaton.

Răsunarea condamnatului. La curtea cu jurați din Neapol un delictent a fost condamnat. Când 'i-s'a cetit sentența, și-a desulțat un papuc și l'a trântit în capul procurorului. Procurorul și-a scos atunci revolverul. Publicul a fost cuprins de panică grozavă și în marea îmbulzeală mulți au rămas răniți. Condamnatul spăriat de fapta sa și mai ales de revolverul procurorului în marea îmbulzeală a luat otravă, și în dureri grozave a murit. Vestea lăindu-se ca fulgerul în tot orașul, o mulțime de oameni s'au adunat înaintea tribunalului și poliția numai cu greu a putut restabili ordinea.

Cel-ce are grije de sănătatea sa, să bea apă amară »Franz Josef«, care de mai bine de 20 ani se trimite în toată lumea și este recunoscută ca singurul mijloc natural salin purgativ. Această apă se poate căpăta pretutindeni.

VIATA SOCIALĂ.

Din Lupeni. Ni-se scrie, că balul ținut în Lupeni la 11 Februarie, în folosul bisericeii gr-cat. de acolo a fost bine cercetat și a dat următorul rezultat material: Bilete vândute la cassă 123 fl. 80 cr. Spesele avute 65 fl. 18 cr. A rămas venit curat . . . 58 fl. 62 cr. Comitetul mulțumeste contribuitorilor, îndeosebi dlui director de mine Muguet, care s'a arătat și până acum mare binevoitor al bisericeii și școlaei din Lupeni.

La reușita balului au contribuit mult d-nii Gusti Dima și Ioan Dima, precum și dl preot din localitate Ioan Todoran. Petrecerea a ținut până în zorile albe.

Din Oravița. Primum invitare la »producțiunea«, ce o va aranja corul vocal gr-cat. din Oravița-română, Duminecă, în 26 Februarie st. n. 1899, în casa teatrală din Oravița-montană, cu următorul Program: 1. Teatrul: »Chirșița în provincie«, comedie cu cântec în 2 acte de V. Alexandri. 2. Concertul: »Cântec festiv« de K. Thern, cor bărbătesc. »Peneș Curcanul« de I. Murășan, cor mixt. »Mândrușia dela munte« de I. Vorobchievici, cor bărbătesc. »Ca la Breaza« de Tr. Lugoșan, cor mixt.

După producțiune joc în sala hotelului »Impăratul Austriei« din Oravița-română. Începutul la 8 ore seara. Prețul intrării de persoană: balcon 80 cr.; scaun în parter 60 cr.; loc de stat în balcon și parter 50 cr.; galeria 30 cr. Venitul curat e destinat fondului școlaei gr-cat. din Oravița-rom. Bilete de intrare se vënd în Oravița-montană la dl I. E. Teranu, librar; în Oravița-rom. la dl Ilie Gălin și seara la Căvă.

Mai nou.

Din Budapesta. În conferința de ieri seară Bánffy a declarat, că va merge la Viena să demisioneze. Mulțumeste partidului pentru spriginul avut. Astăzi Bánffy a declarat în parlament, că și-a dat demisia, roagă deci casa să nu țină ședințe până la constituirea noului cabinet. Partidul guvernamental l'a aclamat viu pe Bánffy. Polonyi a strigat »trăiească constituțiua«. La ovațiunile guvernamentalilor opoziția a răspuns cu risete și cu aclamări la adresa lui Szilágyi.

POSTA REDACȚIUNEI.

Timișoara. Vi vom face loc cât de curând. De altcum v'am trimis scrisoare particulă. — Veritas. »Anonimul« de ieri s'a basat pe o mică neînțelegere. Scusați! — Agriș. Se va publica. Tot ce e de interes public se primește și se publică, dar' se fie scris în mod obiectiv și cât se poate de scurt. — Sucava. Primit. Mulțumim. În curând

Declarațiune. Mi-au venit la cunoștință mai multe casuri, că comercianții cari nu stau cu mine în nici o legătură, pun în circulație sămănături, îndeosebi sămănță de secele, ca fiind ale lui Mauthner. Îmi țin de datorință, spre orientarea economilor deoparte, de altă parte pentru apărarea intereselor comercianților cari cumpără dela mine sămănăturile, să declar, că la vëndătorii din provință numai acele sămănături de economie și de grădini pot fi privite de ale firmei mele, cari sunt puse în saci și săculețe, sigilale cu plumb, sau provăzute cu marca mea, notată la tribunal, care reprezintă un urs în picioare, ori provăzute cu amândouă semnele.

Edmund Mauthner, liferant de curte imp. și reg., mare comerciant de sămănțe. Budapesta VI, Andrassy-út. 23.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

»Revista Ilustrată«. Apare lunar în Bistrița. Editor și redactor responsabil: Ioan Baciu, preot gr-cat. în Șoimuș, u. p. Șeul-mare (Nagy-Sajó) Transilvania. Abonamentele se primesc numai pe un an întreg anticipativ solvite. Anul II. Broșura 2 pe luna lui Februarie are următorul cuprins: După legea cea mai înaltă, o istorie, de C. E. Franzos. — Papa Leo al X-lea, date istorice, de I. Mărginean. — Cătră E., poezie, de Toli. — O scenă din răboiul oriental. — Din propria ei putere, novelă, de G. Simu (urmare). — Din albumul nostru: Șoimușul, schițe monografice. — M'am rugat, poezie, de Maria Cioban. — Câteva reguli privitoare la creșterea copiilor, igienă, de Dr. Elefterescu. — Aceeași ești, poezie, de Emilian. — Comerțiu și industrie. — Economie. — Diverse. — Cronica lunară — Tărani nostri: Doine populare. — Bibliografie. — Glume. — Ghicitori. — Deslegarea ghicitorilor. — Posta redacțiunei. Ilustrațiuni: Biserica gr-cat. din Șoimuș. — Amăgirea militarilor turcești de cătră un dobroban român. — Jocul țăranilor din Șoimuș. O cură de Simmenthal. — Un țăran din jurul Bistriței. — Un cort țigănesc.

Bibliografie.

»LIGA ROMÂNĂ« DESPRE »LUPTELE ROMANILOR«.

Liga Română scrie următoarele despre broșura noastră »Luptele Romanilor«: »Tribuna« din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură »Luptele Romanilor«, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl Doctor Romanus.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult actualitatea, pe când lucrarea dlui Romanus îmbrățișează într'un breviar trecutului acestor lupte combinându-l cu actualitatea.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7-8 ani încoace. În aceasta de residuo nota cea mai bună și mai înaltă a cărței.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut pe grăie de o feri de ori-ce balast plictisitor și a-i dat o limbă aleasă. Așa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și atrăgătoare.

Aceste calități noue vor face de sigur ca lucrarea dlui Romanus să fie pretuită pretutindenea. Mai ales în România, unde trecutul chestiei trase silvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o și recomandăm cu toată convingerea și căldura, ea pe unica carte cu garul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

„Lupta pentru drept“.

— Voci de presă. —

»Liberalul«.

„Trebuie să fim bucușori când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire.

»Lupta pentru drept« e creațiunea acelu geniu juridic Dr. Rudolf de Ihering, care e poate cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane.

Traducerea dlui Păcățianu însă e mult superioară traducerilor anterioare, și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, având pe lângă asta avantajul de a ne presenta penultima ediție a originalului nemțesc, ediție apărută cu un an înaintea morței lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuiesc stilul științific greoiu în întâia ediție cu un stil mai ușor, accesibil și celor ne-specialiști în materie de drept.

»Tipografia«, societ. pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călindarul Poporului

pe anul comun

1899.

Dela 1848, (din prilejul aniversării al 50-lea). Adunarea dela »Dumineca Tomei« în Blaj Andreiu Murășan, poetul anului 1848 (cu 2 ilustrațiuni).

Fabulă arabă. Eu mis, esc, și sînt Român, poezie de I. Dariu. Țeară fără bătrâni, poveste de V. A. Urechii.

Anecdote. Doine și icone din lumea românească. (»Limba, portul și moșia«).

Doine și strigături populare: De pe Murăș; De pe Târnavă; De pe Olt; De pe Someș; De pe Criș; Din părțile Năsăudului; Din Munții Apuseni; Din Bănat; Din Țeara-Oașului; Din Bihor; Din Bucovina, România (Oltenia și Moldova), Basarabia și Macedonia.

Revașul 1897, cronica întâmplărilor din Septembrie 1897—Sept. 1898, se extinde pe 47 pagini, cu următorii subtitluri:

Causa națională, afaceri culturale, afaceri bisericești, afaceri economice, frunțași român morți, dela frați, stări grele pretutindea, etc. Economic: Cum s'ajungem la mai bine? — Unele reguli pentru grădina sănătății. — Povețe.

De ris. Tirgurile din Ungaria și Transilvania etc.

Ilustrațiuni.

1. Andreiu Murășianu, portret. 2. Casa în care s'a născut A. Murășianu. 3. Un băiaș român, din Bucium-Șașa. 4. Dela Stăna-de-Vale: Reședința și capela Episcopului Pavel. 5. Un Român »mărginean« călare. 6. O Româneă din jurul Sibiuului. 7. O fetiță (coristă) din Bistrița. 8. O familie din Bănat. 9. O păreche tînără din Suciu-de-sus (între Lăpuș și Ciblet). 10. Un țăran român din Bănat. 11. Scenă din Seliște (l. Sibiu). 12. Dela Stăna-de-Vale: case de locuit pentru oaspeți. 13. Români din Șiria (l. Arad). 14. Dela Stăna-de-Vale: »Bisericiuța« (o stăncă). 15. — »Moara Dracului«. 16. † W. E. Gladstone (portret). 17. † Prințul de Bismarck. 18. Împărăteasa-Regină Elisabeta.

În estun călindarul e cu o întreagă coală mai voluminoasă decăt anul trecut, estinzându-se pe 143 pagini. Prețul însă e tot cel vechiu: 20 cr. plus porto postal 5 cr. A se adresa: »Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiu Srtada Poplăcei 15.

Sosiți în Sibiu.

În 17 Februarie n. 1899.

Hotel »Impăratul Romanilor«: Rîmnicu-ocanu, Salgini, din București, ingineri; Resch, student din Brașov; Binder, privatier din Sebeșul-săseș; Szentpéteri din Semni, Hartstein din Reichenberg, Frank din Mannheim, Czinner din Seghedin, Novak din Haido, Zoppe din Görliț, Gürd din Freiburg, Puskás din Cluj, Blau, Ripper, din Viena, Szlovák, Nagy, din Budapesta, comercianți. Hotel »Neurhiner«: Dr. Ronay, avocat din Blaj; Batza, comerciant din Brașov. Hotel »Meltzer«: Goldschmidt, Ianck, din Bonpida, Bethlenfalvi din Gherla, proprietari; Schekker, Bartok, din N.-Telegd, oficiali; Horista, student din Seliște; Fridrigger, voiajor din Sighișoara; Komlos, comerciant din Gherla. Hotel »Habermann«: Traub, comerciant din Alțina.

Apa amară purgativă »Francisc Iosif«.

premiată cu 10 medalii de aur și în urmă singură premiată cu marea medalie millenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond analisând numita apă zice: »Apa amară purgativă »Francisc Iosif« o întrebuițz totdeauna bucurosi în casuri co-ș-punzătoare, de oare-ce efectul ei de obicei se presentă fără nici o apariție secundară neplăcută.

Cluj, August 1897. Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p. Se capătă în tot locul. Direcțiunea în Budapesta.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 16 Febr. n. 1899

Table with columns for Săminte, Soiu, and Căruș. Rows include Grâu, Bănățean nou, Grâu de Tisa, etc.

Căruș vechi din Sibiu.

Table with columns for Căruș vechi, Căruș nou, and Căruș vechi din Sibiu. Rows include Săm. de trif., Oie de rap., etc.

Bursa de Budapesta.

Table with columns for Benta de aur, Benta de argint, etc. Rows include Benta de aur ung. 4%, Benta de argint austriacă, etc.

Bursa de Viena.

Table with columns for Benta de aur, Benta de argint, etc. Rows include Benta de aur 6%, Benta de argint austriacă, etc.

Bursa de București.

Table with columns for Benta rom. par, Benta rom. amort., etc. Rows include Benta rom. par 1875 5%, Benta rom. amort. 5%, etc.

PIVNIȚA MÖNCHHOF

renumită de mulți ani

OFERE

din cauza edificării unor noi pivnițe depositul seu de vinuri pentru afară.

Vin de coline, 1898, litra à 18 cr.

Vin bun de masă, 1896, litra à 24 cr.,

precum și cele mai fine vinuri de desert: Risling, Pinotgrico, Smoionong, Som, Leányka, Bikavér roșu și Oporto.

Vânzătorilor li-se fac prețuri reduse.

Cu stimă:

Ludovic Fronius.

[87] 5-6

Caută post,

un fost oficer, de 38 de ani, ca administrator sau forestier în România. Posede bune certificate în ale economiei, vânătorii și ca forestier. [60] 2-2

Oferte se se trimite administrației foii acestia sub „A. K. 38“.

Subscria îmi permit a mă recomanda cu executarea ireproșabilă a frisurei de mirese, bal și serate, cu aranjatul de frisure rococo și istorice, precum și cu sulemenitul feței. [18] 10-10

Cu distincă stimă

Leopoldine Nikesch n. Spreder,

friseră de Viena,

Sibiu, Piața Hermann nr. 8.

(Promenada-Bretter).

C. KLEMT,

fabrică de jaluși

Braunau în Boemia

recomandă noile sale jaluși, ru-

lete și obloane de lemn, de 6 ori

premiat. [26] 3-5

Preț-curenturi gratis.

Agenti

pentru mușterii privați se caută pretutindena

Covoare, acoperime și portiere

orientale

LINOLEUM

englez și austriac,

cursori și perdele de

Cocos

se află la [2856] 6-8

Julius Wermescher,

Sibiu.

Piața-mare — strada Cisnădiei.

Aapărut și se află de vânzare la **Librăria „Tipografeia“**, societate pe acțiuni în Sibiu:

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de **Teodor V. Păcățian.**

Prețul 1 fl. v. a.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

fiecare Român,

luptător pentru

dreptul național.

„Timișana“, institut de credit și economii în Timișoara.

Convocare.

DD. acționari ai institutului de credit și de economii „Timișana“, societate pe acții în Timișoara, se convoacă la a

XIV-a adunare generală ordinară,

în localul institutului: Timișoara-cetate „Balázstér“ nr. 1, etajul I, pe ziua de 2 Martie a. c. st. n., la ora 9½ înainte de amiază.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunii despre gestiunea anului 1898, raportul comitețului de supraveghere.
2. Concluz asupra bilanțului anual.
3. Concluz asupra întrebunțării profitului curat.
4. Concluz asupra absoluturului direcțiunii și al comitețului de supraveghere.
5. Desbaterea și satorirea regulamentului afacerilor interne și a regulamentului pentru pensionarea funcționarilor institutului.
6. Alegeri:
 - a) un membru în direcțiune;
 - b) doi, eventual 3 membri în comitețul de supraveghere.
7. Desbatere și hotărîre asupra eventualelor propuneri ce poate vor intra în sensul §-lui 22 litera h) din statutele institutului.

Timișoara, 8 Februarie 1899.

Direcțiunea.

Contul bilanțului.

Active:		fl.	cr.	Pasive:		fl.	cr.
Cassa în numărar		13392	38	Capital de acții		280000	—
Cambii de bancă	fl. 463.384.—	700033	—	Fond de rezervă general	fl. 47.225.42		
Cambii hipotecare	„ 236.649.—	806773	66	Fond de rezervă pentru acoperirea pretensiunilor dubioase	„ 2.292.88		
Imprumuturi hipotecare		1885	52	Fond de rezervă pentru diferențe de curs	„ 1.400.—	50918	25
Mobiliar	fl. 2.095.02	3240	10	Fond de pensuni		4600	—
după amortisare de 10% „	209.50	5035	80	Depuneri spre fructificare		521083	39
Imprumuturi pe efecte (Lombard)		13946	15	Cambii reescomptate		148658	—
Efecte proprii		1231	75	Interese transitoare		14121	86
Realități		843	58	Dividendă neridicată		264	—
Giro- și Cheque-Conto		6476	03	Interese după capitalul de acții em. II. Contrib. după interesele capital. în sem. II.		1265	56
Interese de reescompt anticipate		209	50	Diverse conturi debitoare		1129	46
Interese restante		4103	57	Profit curat		34912	61
Diverse conturi debitoare							
		1056961	54			1056961	54

Contul venitelor și al sarcinilor.

Sarcini:		fl.	cr.	Venite:		fl.	cr.
Interese ridicate și capitalizate		25316	24	Interese după cambii de bancă		44289	95
Salare		9522	58	Interese după cambii hipotecate		17906	09
Contribuție erarială și comunală		5667	83	Interese după imprumuturi hipotecare		24913	06
Contribuție 10% după interese la depuneri spre fructificare		1256	07	Interese după imprumuturi pe efecte		271	65
Interese de reescompt		10034	83	Venitul efectelor proprii		230	96
Chirie și spese de cancelarie		1418	98	Venitul realităților		6	9
Tipărituri și postporto		612	37	Provisiune		729	63
10% amortisare din mobiliar		209	50				
Profit curat		34912	61				
		88961	01			88961	01

Timișoara, 31 Decembrie 1898.

Rotariu m. p.,
director.

Miculescu m. p.,
comptabil.

Direcțiunea:

Theodorovits m. p. Istin m. p. Al. Creciunescu m. p. Dr. Putici m. p. Maniu m. p.

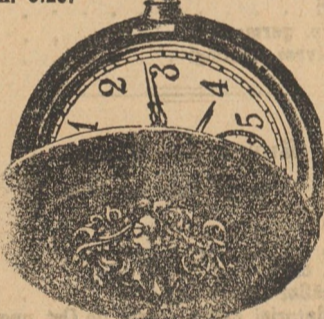
subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului, precum și cel al venitelor și sarcinilor, și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă, le-am găsit cu acelea în consonanță și exacte.

Comitetul de supraveghere:

V. Babeș m. p., președinte. N. Gherdan m. p. Dimitrie Buibaș m. p.

Tuturor oamenilor de specialitate și tuturor acelor care doresc să aibă un orologiu bun, le aduc la cunoștință, că eu am preluat speciala vânzare a nou inventatelor

Cu capao dublu numai fl. 5.25.

orologe remontoir de goldin iubilare

cu mașinărie de precisiune-reformă, îmbunătățită.

Aceste orologe din goldin curat cu două capace și de o construcție pompoasă și elegantă sunt atât de bine reușite, încât nu pot fi deosebite nici chiar de specialiști. Invizișul orologelor este atât de minunat cisetat, încât întotdeauna rămâne neschimbat, ear pentru regulata funcționare se dă o garanță de 3 ani. [84] 3-6

Prețul unui orologiu împreună cu un lanț elegant de goldin este

numai fl. 5.25.

La fiecare orologiu se alătură gratuit oțpușeala de piele. Comandele sânt a se adresa la depoul principal

ALFRED FISCHER,

Viena, I., Adlergasse nr. 10.

Expediția cu rambursă. — Dacă nu convine banii se restituie.

Important pentru toți!

Prin sentirea legală de dare a benzinelui pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzin

cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis. [938] 41-52

Nu s'a mai pomenit!

100.000

coroane în numărar

Câștigul principal 100.000 cor., 10.000 cor. etc. etc.

Prețul unui los
1 coroană.

Losuri se capătă: la toate băncile, cassele de schimb, traficele de tutun și la administrația acestui ziar.

„poimâne“
cu o coroană.

[54] 5-6